

MÅSER I HEKKETIDEN

Så fort måsene har begynt å bygge reir, er det forbudt å fjerne reirene eller forstyrre dem på andre måter. Dersom du ikke ønsker at de skal hekke på huset ditt må du tilrettelegge før måsene starter å bygge reir:

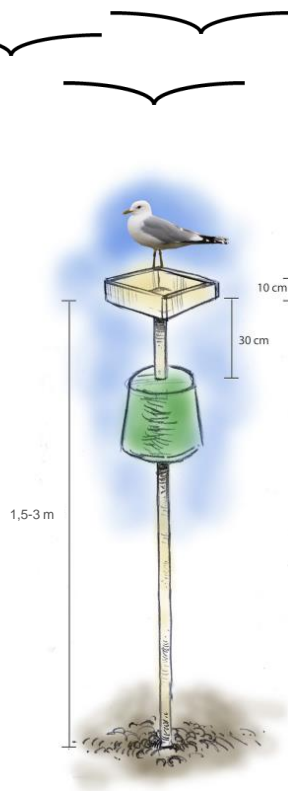
- Der man ikke ønsker måser kan man sette opp tråder - ikke bruk garn og pigger som fuglene kan skade seg på. I tillegg er det mulig å sette ut «Bird free fire gel» som er et organisk materiale som gjør at måsefuglene skyr unna. Samarbeid gjerne med kommunen for å tilrettelegge for alternative hekkeplasser.

Dersom du synes måsens skrik og stuping er plagsomme:

- Måser er ikke farlige for mennesker. Fiskemåsen stuper kun i ungeperioden, for å beskytte ungene. Hvis du opplever at måser blir nærgående, kan du enten trekke deg unna eller holde den ene hånda i været - da vil de ikke stupe like nære.
- Unngå å mate måkene og rydd opp etter deg, slik at måkene ikke venner seg til steder hvor mat er lett tilgjengelig.

I Nord-Norge har det vært tradisjon å sette opp hekkeplattformer for fiskemåsene. Opprinnelig var det trolig for å kunne sanke måseegg om våren, men tradisjonen har fortsatt for å hjelpe fiskemåsene.

- Bygg en hekkeplattform*, den kan brukes av fiskemåse, hettemåse eller tjeld. Sett den opp på et egnet sted - med tillatelse fra grunneier.
- Før var det vanlig å sanke måseegg fra fiskemåsen, men nå er det bare tillatt å sanke egg fra svartbak og gråmåse. Det er kun lov å sanke et egg fra hvert reir i perioden før 25 mai - med grunneiers tillatelse.

* I nærheten av vann kan plattformen være 30x30 cm, med en 10 cm høy kant, på en pøle som er min. 1,5-2 m. Fest evt. en bømme 30 cm under plattformen, det hindrer rovdyr å komme til.

Lengre fra vann er det fint med en stor plattform, 80x80 cm, sånn at ungene kan være i den til de blir større og mindre utsatt for rovdyr på land.

Illustrasjon: Trond Haugskott., nibio.no, Kilder: miljødirektoratet.no

MÅSER I TROMS

Vi er omgitt med mange måser – til noens glede og andres forargelse. Men noe er i ferd med å skje på måsefronten: de blir flere i tettbebygde strøk og færre i sine opprinnelige leveområder.

Til tross for at vi tilsynelatende ser flere måser er noen av artene utrydningstruet: klimaendringer, endringer i mattilgang, rovdyr og rovfugler utgjør til sammen alvorlige problemer for måsefuglene.

De ulike måseartene har ulike levesett og ulike behov. Her kan du lære om hvordan man kan skille de ulike artene fra hverandre og hvordan du kan bidra til å minke konflikten litt i ditt nærområde.

MÅSER I TROMS

I verden fins det 55 måsarter, og 21 av dem er påvist i Norge. Her kan du lære om av 5 artene i Troms. *Stormåsene* er presentert på venstre side, og *småmåsene* er på høyre side.

Voksne fugler er ofte enkle å artsbestemme, men ungfuglene er vanskeligere. De har ofte spraglete fjærdrakt i grått eller brunt og mangler ofte «voksen» farge på nebb og føtter.

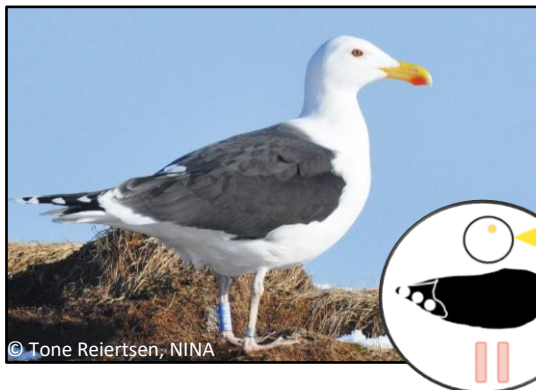
De fleste artene er trekkfugler og er i våre områder om våren og sommeren.

GRÅMÅSE – RÅNESSKÁVLI

© Jan Ove Gjershaug, NINA

SVARTBAK – GÁIRU

© Tone Reiertsen, NINA

NB! Sildemåsen ligner på Svartbaken, men den har gule føtter.

Fargevariasjon hos fiskemåsen. Ungfugler (juv) er spraglete. Både voksne som ikke hekker og voksne i vinterdrakt kan være litt spottete på hodet.

«Renovatøren»

Gråmåsen er renovasjonsarbeideren som spiser opp matrester, men den kan også finne på å stjele mat fra folk. I Tromsø kalles den også *kebab-måsen*. Den er altetende og ved kysten spiser den fisk. Gråmåsen hekker i juni, men starter med revirdannelse i mars. Arten er sårbar for utryddelse.

«Kongen»

Svartbaken er den aller største av måsefuglene, den er ca. 70 cm lang og veier 1,5-2,5 kg. Den hekker i april-mai, spredt eller i kolonier på noen hundre par og reiret ligger oftest åpent på nakent berg. Svartbaken spiser mest død fisk, men den er en alteter og om sommeren tar den også en del egg og fugleunger.

«Flyktningen»

Krykkja er den vanligste måsearten i fuglefjellene, men bestandene har gått kraftig ned. Endring i mattilgang og rovfugler gjør at krykkja nå trekker mer inn mot bebygde strøk. Den hekker i bratte vegger i mai, aller helst der den har hekket i før. Krykkja spiser utelukkende fisk og små krepsdyr. Arten er kritisk truet.

© Sebastien Descamps, Norsk Polarinstitutt

FISKEMÅSE – BÁISKI

© Tycho Anker-Nielsen, NINA

«Beskytteren»

Fiskemåsen er veldig beskyttende overfor ungene, og er den måsearten som stuper om man kommer for nært ungene. Den hekker spredt eller i kolonier, på bakken, i trær eller på bygninger – i perioden mai-juni. Fiskemåsen spiser fisk, men kan også være altetende (bl.a. meitemark). Arten er sårbar for utryddelse.

«En av de sjeldne»

Hettemåsen er sparsomt utbredt i Nord-Norge. Den hekker i mai – i små kolonier og legger gjerne reiret i nærheten av ferskvann. Hettemåsen spiser mest insekter og meitemark, men kan også spise avfall. I vinterdrakt mangler den hetta, men den har en liten mørk flekk ved øret. Arten er kritisk truet.

© Jan Ove Gjershaug, NINA

HETTEMÅSE – GAHPERBÁISKI

© Jan Ove Gjershaug, NINA